

VRAAGSTUKKEN

Commissie Juridische Zaken (JURI)

Het vraagstuk van de criminalisering van klimaat protestacties

Het afgelopen jaar was er een toename van berichtgeving over klimaatprotestacties. Klimaatactivisten pogen steeds vaker met disruptieve acties de urgentie van het klimaatvraagstuk onder de aandacht te brengen; denk aan het leeg laten lopen van SUV-banden, het blokkeren van wegen en het bekladden van kunst. Dergelijke protestacties zijn omstreden en de legitimiteit van deze protestacties wordt in twijfel getrokken.

Milieugroepen beroepen zich op vrijheid van meningsuiting en vergadering, vastgelegd in artikel 10 en 11 van het EVRM. Critici wijzen erop dat deze rechten niet absoluut zijn, maar relatief, waardoor deze beperkt kunnen worden. Ook zou activisme kunnen omslaan in extremisme. Klimaatactivisten vinden echter dat hun protestacties gerechtvaardigd zijn doordat de opwarming van de aarde beschouwd kan worden als een noodtoestand. Naar aanleiding van dit debat is in het Duitse parlement een motie ingediend, waarin gepleit wordt voor een strengere bestraffing van straatblokkeerders en kunstvandalen. In hoeverre moet de EU in dit kader richtlijnen aannemen om de relatieve aard van vrijheid van vergadering en demonstraties in haar lidstaten aan te scherpen? Hoe kan de EU polarisatie op gebied van klimaatbeleid voorkomen?

Commissie Milieubeheer, Volksgezondheid en Voedselveiligheid (ENVI I)

Het vraagstuk van de sociale energietransitie

De termen 'energiecrisis, klimaatverandering, hoge gasprijzen' zijn de afgelopen jaren niet meer uit het nieuws weg te denken. Mede door de oorlog tussen Rusland en Oekraïne zijn de gas- en energieprijzen door het dak gegaan en werd duidelijk dat veel mensen in energiearmoede leven. Volgens critici bestaat er een risico dat de energietransitie een ongelijkheidsversneller zal worden, omdat bijvoorbeeld mensen in huurhuizen of zonder veel eigen geld moeilijker hun woning kunnen verduurzamen. En niet iedereen kan een elektrische auto betalen, terwijl de prijs van benzine ondertussen wel stijgt. Waar ligt de verantwoordelijkheid van de EU in de gedragsverandering van haar burgers? Welke maatregelen kunnen er worden getroffen om groeiende ongelijkheid door stijgende energieprijzen te verkleinen? Kortom: hoe kan de EU de energietransitie vormgeven terwijl het haar burgers daarin meeneemt?

Commissie Werkgelegenheid en Sociale Zaken (EMPL)

Het vraagstuk over sociale zekerheid

De toekomst van de sociale zekerheid staat onder druk door een toenemend aantal kwetsbare flexwerkers en zzp'ers. Europa vergrijsst, waardoor ook de pensioenen van veel huidige werknemers onder druk komen te staan. Mede daarom is er al langer discussie of er een hervorming van het sociale zekerheidsstelsel moet plaatsvinden. Dat is in de EU een nationale aangelegenheid, waarbij de EU wel een rol speelt in het investeren in onderwijs en de regio's.

Weeffouten in de sociale zekerheid kunnen zorgen voor ontworpen levens, een gevoel van machteloosheid en wantrouwen richting de overheid. Deze effecten zijn niet op te lossen door de huidige regels en wetten. Ze vragen om een fundamentele herziening van het stelsel waarin de sociale zekerheid wordt vergroot zonder de ongelijkheid tussen burgers te laten groeien. En wellicht om een nieuwe verhouding tussen collectiviteit en individuele vrijheid. Hoe kunnen werkgelegenheid en een goed functionerende arbeidsmarkt (via het onderwijs) worden bevorderd? Hoe kan voor een minder kwetsbare positie van flexwerkers en zzp'ers worden gezorgd?

Commissie Buitenlandse Zaken: subcommissie Mensenrechten (AFET/DROI)

Het vraagstuk van migratie en vluchtelingen

De wereld kent op verschillende plekken conflicten, geweld en oorlog. Daardoor slaan veel mensen op de vlucht, waarvan geschat wordt dat meer dan 40% jongeren onder de 18 jaar zijn. Die jongeren zijn extra kwetsbaar voor misbruik en uitbuiting. En in de Middellandse Zee zijn al duizenden migranten in gammele bootjes verdrongen. De Europese Unie wil mensensmokkel en grote migratiestromen voorkomen. Er zijn allerlei pogingen gedaan om het probleem aan te pakken, van deals met Tunesië en Turkije over grensbewaking tot de aanwezigheid van de EU in de Sahelregio. Maar een goede oplossing voor het asielvraagstuk, zowel in preventie als in de opvang van vluchtelingen, blijft uit. De vaak lange asielprocedures zorgen voor spanning en onduidelijkheid en maken integreren en het leren van de taal moeilijker. Wat voor rol kan de EU spelen in het tegengaan van massale immigratie naar Europa? Hoe kan de EU ervoor zorgen dat de mensenrechten van alle vluchtelingen - en met name ook vluchtelingenkinderen - worden gewaarborgd?

Commissie Buitenlandse Zaken: subcommissie Veiligheid en Defensie (AFET/SEDE)

Het vraagstuk van het beschermen van de veiligheid binnen de Europese Unie

De laatste decennia is defensie voor overheden niet de hoogste prioriteit geweest getuige de vele bezuinigingen. De invasie van Oekraïne heeft aan Europese lidstaten pijnlijk duidelijk gemaakt dat het hebben van een krijgsmacht geen overbodige luxe is. Sindsdien investeren verschillende lidstaten weer fors in defensie. Met name Oost-Europese lidstaten zien de dreiging vanuit Rusland groter worden waardoor de veiligheid van de EU in het geding is. In het verleden hebben Europese landen altijd de NAVO gezien als gemeenschappelijke verdediging. In de laatste paar jaren is echter gebleken dat de samenwerking met NAVO-partner de Verenigde Staten niet meer zo stabiel is als voorheen en klinkt de wens om meer Europese samenwerking. Ook gaan er stemmen op om, in navolging van gezamenlijke inkoop, een Europees leger op te richten. Heeft de EU een gecentraliseerde legerleiding en troepenmacht nodig, en zo ja, hoe wordt over de inzet van deze troepen beslist? In hoeverre kan de EU meer samenwerken op het gebied van defensie?

VRAAGSTUKKEN

Commissie Cultuur en Onderwijs (CULT)

Het vraagstuk van kansengelijkheid

Onderwijs- en opleidingsmonitoren laten zien dat de nationale onderwijsstelsels inclusiever en doeltreffender worden. Desondanks is er nog veel te winnen. Ongelijkheid berooft nog steeds veel Europeanen van zelfontplooiing en bedreigt ook de sociale cohesie, de welvaart en de economische groei op lange termijn. Personen uit armere milieus krijgen minder aandacht, en de kansengelijkheid op de arbeidsmarkt wordt in sommige gevallen van generatie op generatie doorgegeven. Ook blijft discriminatie een probleem. Zo hebben jongeren met een migratieachtergrond een groter risico op slechte schoolprestaties en schooluitval en is door stagediscriminatie de kans op een stage minder groot. Ook hebben sommige lidstaten grote kwaliteitsverschillen tussen openbaar en privéonderwijs, wat voor veel mensen onbetaalbaar is. Hoe kan de EU, via het onderwijs, de kansengelijkheid op de arbeidsmarkt aanpakken? En wat kan de EU doen om mensen uit minder welvarende milieus meer kansen te geven om zichzelf te ontplooiën?

Commissie Landbouw en Plattelandsontwikkeling (AGRI)

Vraagstuk van onafhankelijkheid en duurzaamheid van de landbouw

De Europese landbouw en voedselvoorziening staat onder druk. Denk hierbij aan de oorlog in Oekraïne, een van de grootste graanproducenten ter wereld, maar ook aan klimaatverandering, stikstofproblematiek en toenemend protectionisme van China. Zo leiden toenemende droogte en zeer natte periodes door extremer weer tot mislukte oogsten en veroorzaakt de stijgende zeespiegel verzilting van vruchtbare landbouwgrond. De landbouw zelf is daarnaast een grote water- en energieverbruiker en draagt door uitstoot van methaan bij aan veel uitstoot van broeikasgassen. Het moet dus anders in Europa als het om landbouw gaat. Hoe kan de EU de transitie naar een duurzame landbouw stimuleren en ondersteunen? En moet, en zo ja op welke manier, de EU onafhankelijker worden van andere landen als het om landbouw en voedselvoorziening gaat?

Commissie Milieubeheer, Volksgezondheid en Voedselveiligheid (ENVI II)

Het vraagstuk van de biodiversiteitscrisis in Europa

Biodiversiteit duidt op de variëteit van het leven op aarde. Het staat voor de natuurlijke rijkdom van onze planeet en als zodanig vormt het de basis van ons leven en onze welvaart. De belangrijkste oorzaken van de teruglopende biodiversiteit liggen bij het verlies van ruimte (bijv. door ontbossing), vervuiling (zoals door stikstof), overexploitatie en uitheemse plaagsoorten. Daarnaast speelt ook klimaatverandering een rol. De *UN Biodiversity Conference COP15* resulteerde in 2022 in een akkoord dat vier doelstellingen en 23 speerpunten voor 2030 omvat om de biodiversiteitscrisis te stoppen. De wereld heeft de afgelopen tien jaar geen enkele doelstelling gehaald om het uitsterven van wilde diersoorten en levensondersteunende ecosystemen een halt toe te roepen. In Europese raadsconclusies werd dan ook benadrukt dat de inspanningen moeten worden opgevoerd om de directe en indirecte oorzaken van het verlies aan biodiversiteit en een tanende natuur aan te pakken. Welke ondersteuning kan de EU hierin bieden? Door het nemen van welke maatregelen kan de EU het belang van biodiversiteit op de kaart zetten, ook op economisch vlak? En wat kan de EU nog meer doen om biodiversiteit op ons continent te vergroten en te behouden? Kortom: welke concrete afspraken kunnen de lidstaten van de Europese Unie voor de komende jaren maken om de afspraken uit het *Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework* van de COP15 na te komen?

Commissie Interne Markt en Consumentenbescherming (IMCO)

Het vraagstuk van het borgen van toegankelijkheid bij webwinkels

Het aantal (grote) webshops en andere online aanbieders die slecht bereikbaar zijn neemt in rap tempo toe. Als je een klacht hebt, er producten zijn stuk gegaan of niet aangekomen kan je met de meeste online verkopers slecht of niet in contact komen voor het indienen van de klacht en hulp krijgen om een geschikte oplossing te vinden voor het desbetreffende probleem. Dit probleem is het grootst voor sites als Ali-express, maar ook voor grotere Europese bedrijven als Ikea of Zalando. Voor consumenten met een beperking is het bovendien vaak heel lastig - zo niet onmogelijk - om te navigeren in een webshop. Ook voor digibeten of mensen met een audiovisuele beperking is het internet steeds ingewikkelder en minder toegankelijk, terwijl ook overheden steeds meer via het internet met burgers communiceren. Hoe kan de Europese Unie ervoor zorgen dat consumenten beter bij bedrijven terecht kunnen met hun klachten? Hoe kan de Europese Unie de rechten van alle consumenten waarborgen? Wie moet er verantwoordelijk worden gesteld voor het aanpassen van websites en/of communicatie? En hoe kan de EU ervoor zorgen dat overheidsdiensten en websites voor iedereen toegankelijk blijven?

Commissie Burgerlijke vrijheden, Justitie en Binnenlandse Zaken (LIBE)

Het vraagstuk van kunstmatige intelligentie

De opkomst van ChatGPT heeft voor iedereen duidelijk gemaakt hoe snel de vorderingen en ontwikkelingen binnen de kunstmatige intelligentie gaan. De toepassingen lijken eindeloos, maar er zijn ook grote zorgen. Zo is de getoonde informatie vaak verre van neutraal en gebaseerd op veel voorkomende informatie. Zorgen zijn er over het verdringen van banen en het ontbreken van waarborgen en veiligheid voor mensen. Ook de ethische aspecten van kunstmatige intelligentie lijken momenteel onvoldoende geborgd, waardoor herhaaldelijk de oproep klinkt tot een (tijdelijke) stop met alle ontwikkelingen. Zo zijn er zorgen over deze krachtige computers die onbetrouwbaar, onberekenbaar en ongewenst gedrag vertonen. Ook waarschuwen veel mensen voor het verlies van allerlei soorten banen aan computers en robots. Moet de EU pleiten voor een stop op de ontwikkelingen van kunstmatige intelligentie? Hoe zouden de risico's en kansen van deze technologie met elkaar in balans kunnen worden gebracht?